

Upphandlingsplan 2022 - 2023

Miljönämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Inledning.....	4
Största inköpsområden och avtalstrohet år 2020	5
Största inköpsområden 2020.....	5
Beskrivning av inköpsområden och avtal.....	5
Planerade upphandlingar över tröskelvärde 2022-2023 och hållbarhetskrav i dessa	6
Planerade upphandlingar (2022 - 2023) och hållbarhetskrav	6
Beskrivning av hållbarhetskrav	6
Produkt och verksamhetsområden där nya inköpslösningar efterfrågas	7
Produkt och verksamhetsområden där mer hållbara inköp efterfrågas.....	8

Sammanfattning

Miljönämnden planerar inga inköp som omfattas av upphandlingsplanen, som berör upphandlingar över tröskelvärdet 2 197 545 kronor, under perioden 2022 - 2023. Under 2020 var de största inköpsområdena lokalkyror, konsulttjänster och förbrukningsmaterial och dessa hade hög avtalstrohet. I rapporten berörs också förslag till inköpslösningar samt hur inköpen kan bli mer hållbara.

Nämnden föreslår inköp av utrustning för digitala möten med både fysisk och digital närvaro. Att minska användningen av plastartiklar av engångskaraktär, öka inköpen av produkter som går att uppgradera (till exempel datorer och mobiltelefoner som idag har kort teknisk livslängd) och öka möjligheterna att handla från leverantörer som arbetar med återbruk är förslag på ökad hållbarhet i upphandlingar. Nämnden har deltagit i upphandlingsarbete där livsmedelsinköpen har styrts mot mer hållbara alternativ.

Inledning

I budget 2018 beslutade kommunfullmäktige att stadens inköpsverksamhet, genom en tydlig politisk styrning, ska användas som strategiskt verktyg för att bidra till fler och bättre innovationer och att vidareutveckla det påbörjade arbetet med att uppnå sociala och miljömässiga mål. Den utredning som följde visade att ökad politisk styrning på nämnds- och koncernnivå kräver gemensam rapportering och planering av strategiskt angelägna upphandlingar, innovativa upphandlingar och hållbara inköp.

Samtliga nämnder ska med anledning av kommunfullmäktiges beslut årligen redovisa aktuell inköpsstatistik, planerade upphandlingar (över tröskelvärdet) och hållbarhetskrav i dessa upphandlingar samt produkt- eller verksamhetsområden där innovativa inköpslösningar efterfrågas.

Nämndernas upphandlingsplaner ska ligga till grund för stadens gemensamma planering av strategiskt viktiga inköpsprojekt vilken kommer att antas i kommunstyrelsen årligen med start 2022. Stadens gemensamma rapportering och planering är en pilot under 2022 och kommer att utvecklas successivt utifrån identifierade behov om revidering.

Största inköpsområden och avtalstrohet år 2020

Stadskontoret arbetar aktivt med att upphandla kommunövergripande (k.ö.) ramavtal inom samtliga inköpsområden i staden, och antalet ramavtalsområden ökar ständigt. Enligt Malmö stads *Inköpspolicy* är det respektive nämnds ansvar att inköp och upphandlingar sker enligt gällande regelverk och att kommunövergripande avtal nyttjas då en hög avtalstrohet efterfrågas. För de behov som inte täcks av kommunens stadsövergripande ramavtal ska förvaltnings specifika avtal användas. Alternativt ska avtal som samordnats av annan part, till exempel Skånes Kommuner eller SKR, nyttjas. Hög avtalstrohet är en förutsättning för en fungerande kontroll och styrning av inköpsverksamheten. Bristande avtalstrohet kan innebära att EU-direktiv och svensk lagstiftning inte följs, att förtroendet för kommunen som köpare minskar, att staden får sämre villkor med avseende på exempelvis pris, frakt, montering, garanti, miljö etcetera. Det innebär också ett att det arbete som staden lägger på att skapa ramavtal inte ger önskad effekt.

För att få en överblick över de värdemässigt stora inköpsområden i staden samt i vilken utsträckning dessa inköp sker genom avrop på upphandlade avtal ska nämnden i detta avsnitt redogöra för sina största inköpsområden år 2020 (tkr) samt graden av avtalstrohet inom respektive inköpsområde.

Största inköpsområden 2020

Inköpsområde	Inköp från (k.ö.) avtal (tkr)	Inköp från annat avtal (tkr)	Inköp utanför avtal (tkr)	Totalt (tkr)	Avtalstrohet (%)
60101 Lokalhyror, momspl	0	5 785	0	5 785	100
74500 Konsulttjänster	2 491	2 280	518	5 289	90
64600 Förbrukningsmaterial	468	246	308	1 022	70

Beskrivning av inköpsområden och avtal

I tabellen ovan har tre konton redovisats utifrån avtalstrohet. För lokalhyror har nämnden avtal med Stena fastigheter som äger lokalen på Bergsgatan 17, vilket inte går att påverka med offentlig upphandling.

För konsulttjänster är avtalstroheten 90 procent. De tio procent som handlas utanför ramavtalen är konsultstöd för specialuppdrag som direktupphandlas eller understiger 20 000 kronor. Nämndens rutin för inköp under 615 000 kronor är att direktupphandling ska genomföras, dokumenteras och diarieföras om värdet av avtalet under ett år överstiger 20 000 kronor.

För förbrukningsmaterial är avtalstroheten 70 procent och 30 procent av inköpskostnaden görs utanför avtal. Av dessa utgörs merparten av mindre inköp från leverantörer som säljer bland annat gas till utrustningen för miljöövervakning.

Planerade upphandlingar över tröskelvärdet 2022-2023 och hållbarhetskrav i dessa

För att kunna fatta stadsövergripande strategiska beslut kring upphandlingar behöver kommunstyrelsen en sammanställning av samtliga större upphandlingar som planeras i respektive nämnd. Nedan ska nämnden därför redogöra för samtliga planerade upphandlingar, över tröskelvärdet, år 2022 - 2023 samt uppskattat kontraktsvärde för dessa.

Nämnden ska även ange om hållbarhetskrav kommer att ställas i dessa upphandlingar. Hållbara inköp kräver att konkreta krav ställs på det som upphandlas (produktkrav) men även att krav ställs på andra faktorer såsom exempelvis själva produktionen (framställningen), transporter (miljösmart, arbetsrättsliga villkor), leverantörskedjan och utförandet (sociala aspekter). Hållbar konsumtion kräver också att själva inköpen i sig ifrågasätts och att alternativa sätt att tillgodose behov främjas. Det minst miljöbelastande är inköpet som aldrig sker.

Planerade upphandlingar (2022 - 2023) och hållbarhetskrav

Nämnden planerar inga upphandlingar över tröskelvärdet 2 197 545 kr under perioden 2022 - 2023

Planerad upphandling	Kontraktsvärde (tkr)	Hållbarhetskrav (ja/nej)

Beskrivning av hållbarhetskrav

För att främja hållbara inköp, är det viktigt att alla nämnder beskriver planerade hållbarhetskrav i kommande upphandlingar.

I tabellen ovan har nämnden angett för vilka upphandlingar som hållbarhetskrav kommer att ställas.

Produkt och verksamhetsområden där nya inköpslösningar efterfrågas

Malmö stad genomför årligen inköp för cirka nio (9) miljarder kronor. Det innebär att stadens inköp motsvarar en väsentlig andel av stadens totala omsättning om 23 miljarder kronor. Kraften i stadens inköp är påtaglig men det krävs ökad samordning för att på ett samlat sätt fokusera på de politiska ambitionerna när det gäller social och miljömässig hållbarhet och innovativa inköpslösningar. Ett första steg är att skapa en överblick genom att nämnderna identifierar och rapporterar förslag på behov av nya inköpslösningar.

Nya (innovativa) inköpslösningar kan bli aktuella när befintliga lösningar inte är tillräckligt effektiva, har för låg kvalitet, är för dyra eller saknas helt. I sådana fall finns anledning att uppmuntra till nya lösningar.

Nya inköpslösningar behöver ta sin utgångspunkt i det behov som ska tillgodoses. Det handlar om att på ett tydligt sätt beskriva vilken funktion som ska uppnås eller tillgodoses (Vad) men utan att beskriva lösningen (Hur).

För att skapa utrymme för ett innovativt perspektiv för att uppnå de behov som staden har krävs god framförhållning då upphandling av nya lösningar är tidskrävande. Det är viktigt att verksamheten är beredd att satsa såväl personellt (arbetstid) som ekonomiskt (testbädd) för att finna nya lösningar. Ett resonemang kring innovativa inköpslösningar finns i utredningen *Återrapportering - Utredningsdirektiv budget 2018 - Utredda förutsättningar för bättre politisk styrning och främjande av såväl hållbara som innovationsupphandlingar* (STK-2019-1134).

Nedan ska nämnden ge förslag på produkt- eller verksamhetsområden där nya inköpslösningar efterfrågas.

Miljönämnden föreslår upphandling av digitala möteslösningar för att kunna hålla bra möten med både digital och fysisk medverkan.

Produkt och verksamhetsområden där mer hållbara inköp efterfrågas

Nämnden ska även, utifrån förvaltningens inköpsbehov de kommande två åren, ge förslag på områden där behovet potentiellt kan lösas på ett mer hållbart sätt. Exempelvis om engångsprodukter kan ersättas av flergångsprodukter, om återbrukade alternativ kan väljas, om cirkulära tjänster kan utföras eller om en intern fördelning mellan kommunens olika verksamheter kan ske för att på så sätt förlänga produkternas livslängd.

Att minska användningen av plastartiklar av engångskaraktär, öka inköpen av produkter som går att uppgradera (till exempel datorer och mobiltelefoner som idag har kort teknisk livslängd) och öka möjligheterna att handla från leverantörer som arbetar med återbruk. Nämnden har deltagit i upphandlingsarbete där livsmedelsinköpen har styrts mot mer hållbara alternativ.